

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
DOM

2016-09-05

Meddelad i Stockholm.

Mål nr

10372-16

Avdelning 33

SÖKANDE

LabWare Ltd UK Nordic Filial, Sverige, 516403-1055
Landskronavägen 25 A
252 32 Helsingborg

Ombud: Advokat Henrik Willquist
Advokatfirman Glimstedt Helsingborg HB
Box 1027
251 10 Helsingborg

MOTPART

Rättsmedicinalverket
Huvudkontoret
Box 206
101 24 Stockholm

Ombud: Advokat Hampus Ek
Foyen Advokatfirma AB
Box 7229
103 89 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

KONKURRENSVERKET	
2016-09-06	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 762040

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

Telefax

08-561 680 01

E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt
Expeditionstid

måndag-fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Rättsmedicinalverket (nedan RMV eller myndigheten) genomför en upphandling av laboratoriedatasystem, drn L14-90392. Genom tilldelningsbeslut den 8 juli 2015 tilldelades LabWare Ltd UK Nordic Filial Sverige (LabWare) det offentliga kontraktet. Den 12 maj 2016 beslutade RMV att avbryta upphandlingen.

LabWare yrkar att RMV:s beslut att avbryta upphandlingen ska upphävas och att myndigheten ska ingå det avtal som bifogades i förfrågningsunderlaget. Till stöd för talan anförs i huvudsak följande. Efter att tilldelningsbeslutet meddelades ville RMV förhandla med *LabWare* om villkoren för kontraktet. Då RMV inte fick sin vilja igenom, valde myndigheten att avbryta upphandlingen. De skäl som sedan anfördes i avbrytandebeslutet, om förändrat behov och fel i förfrågningsunderlaget, är tydliga efterhandskonstruktioner.

RMV bestrider bifall till ansökan om överprövning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Av 16 kap. 6 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Det finns inte någon bestämmelse i LOU som reglerar när en myndighet har rätt att avbryta en upphandling. Av EU-rättslig praxis framgår dock att en upphandlande myndighet inte har någon skyldighet att slutföra en påbörjad upphandling (se t.ex. dom Fracasso, C-27/98, EU:C:1999:420). Ett avbrytande är inte heller förbehållet undantagssituationer eller situationer där det föreligger tungt vägande skäl. Utgångspunkten är därmed att en upphandlande myndighet har rätt att själv avgöra när det finns förutsättningar för att inleda en upphandling och när en inledd upphandling behöver avbrytas.

Av 9 kap. 9 § andra stycket LOU framgår att en myndighet som beslutar att avbryta en upphandling ska ange skälen för detta. Beslutet måste vila på sakligt godtagbara skäl och får inte vara godtyckligt. Beslutet måste vidare följa de grundläggande reglerna i fördraget i allmänhet och principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet i synnerhet (se t.ex. dom Kauppatalo Hansel, C-244/02, EU:C:2003:560).

Sakligt godtagbara skäl för att avbryta en upphandling har i praxis ansetts föreligga när t.ex. förfrågningsunderlaget är felaktigt utformat, när det råder bristande konkurrens om upphandlingsföremålet eller när inkomna anbud är alltför dyra för den upphandlande myndighetens budget (se t.ex. dom Hospital Ingenieure, C-92/00, EU:C:2002:379). Det är myndigheten som har bevisbördan för att det föreligger sakligt godtagbara skäl. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i RÅ 2009 ref. 43 att det i målet var "tillfredsställande utrett" att det förelåg sakliga skäl för avbrytande.

RMV:s beslut att avbryta upphandlingen

RMV har i avbrytandebeslutet bl.a. anfört följande. Det i förfrågningsunderlaget beskrivna åtagandet är alltför omfattande och i många delar överflödigt i förhållande till RMV:s behov. Vidare är förfrågningsunderlaget

med tillhörande utvärderingsmodell behäftat med allvarliga fel, bl.a. i fråga om hur anbuden ska utformas med avseende på antal timmar, licenser, m.m. Tilldelningsbeslutet har därmed meddelats på felaktiga grunder. Innebörden av felen i förfrågningsunderlaget har uppdagats först efter det att tilldelningsbeslutet meddelats. Om myndigheten dessutom skulle fortsätta förhandla med LabWare om villkoren för kontraktet, skulle förfarandet strida mot likabehandlingsprincipen.

Under skriftväxlingen i förvaltningsrätten har RMV anført att behovet av upphandlingsföremålet har minskat sedan det visat sig att det, genom den befintliga leverantören, finns en möjlighet att delvis uppgradera det befintliga laboratedatasystemet till en ny plattform. Denna möjlighet kom till RMV:s kännedom när tilldelningsbeslutet hade meddelats.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att rätten kan besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Det endast är den upphandlande myndigheten som kan ingå offentliga kontrakt med leverantörer. LabWare:s yrkande om att förvaltningsrätten ska förordna om att RMV ska ingå kontrakt med LabWare går därför utöver det som förvaltningsrätten kan förordna om enligt LOU.

Vidare konstateras att RMV har beslutat att avbryta upphandlingen i ett sent skede. En upphandlande myndighet har dock rätt att avbryta en upphandling fram till dess att ett kontrakt föreligger, förutsatt att avbrytandebeslutet vilar på sakligt godtagbara skäl (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 27 februari 2009 i mål nr 3226-08).

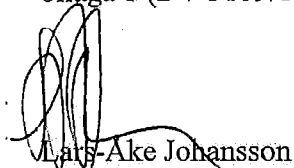
Frågan i målet är därmed om RMV har haft sakligt godtagbara skäl för att avbryta den aktuella upphandlingen.

Förvaltningsrätten anser att det får anses vara tillfredsställande utrett att delar av RMV:s datalaboratoriesystem kan flyttas till en annan plattform och därigenom få väsentligt längre livslängd än vad myndigheten hade räknat med när upphandlingen initierades. Förfrågningsunderlaget är därmed alltför omfattande i förhållande till RMV:s behov. Det följer inte av upphandlingslagstiftningens syfte att kontrakt ska ingås trots att föremålet för upphandlingen visar sig vara onödigt. Förändrat behov är ett sakligt godtagbart skäl för avbrytande.

Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningsrätten att RMV har redovisat ett sakligt godtagbart skäl – förändrat behov – som inte framstår som godtyckligt. Det har inte heller framkommit att RMV genom beslutet om avbrytande har diskriminerat LabWare, favoriserat någon av dess konkurrenter eller på annat sätt brutit mot principen om likabehandling. Vad som i övrigt har anförts i målet föranleder ingen annan bedömning. Det saknas därför skäl för ingripande enligt LOU och ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Lars-Ake Johansson
Chefsrådman

Förvaltningsrättsnotarien Sofie Abdsaleh har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.